

USTAWA

z dnia 14 lipca 1961 r.

Prawo celne.

CZĘŚĆ I.

Obrót towarowy z zagranicą.

Rozdział 1.

Przepisy ogólne.

Art. 1. 1. Obrotem towarowym z zagranicą w rozumieniu niniejszego prawa jest przywóz towarów z zagranicy, wywóz ich za granicę oraz przewóz ich przez polski obszar celny.

2. Obrót towarowy z zagranicą odbywa się z zachowaniem przepisów niniejszej ustawy i przepisów wydanych na jej podstawie.

3. Określenia „przywóz”, „wywóz” i „przewóz” oznaczają wszelkie sposoby przemieszczania towarów przez granicę państwową.

Art. 2. 1. Polskim obszarem celnym jest terytorium Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej.

2. Rada Ministrów może w drodze rozporządzenia:

- 1) wprowadzać w pasie granicznym obostrzenia i ułatwienia w zakresie kontroli celnej oraz zwolnienia od ograniczeń i ulgi celne,

- 2) ustanawiać na polskim obszarze celnym wolne obszary celne oraz określić zakres, w jakim obrót towarowy pomiędzy wolnym obszarem celnym a zagranicą wolny jest od ograniczeń i od należności celnych, tudzież zakres, w jakim obrót towarowy pomiędzy wolnym obszarem celnym a pozostałym obszarem celnym traktuje się jak obrót towarowy z zagranicą.

Art. 3. Towarem w rozumieniu niniejszego prawa jest każda rzecz ruchoma, nie wyłączając środków płatniczych i papierów wartościowych.

Art. 4. 1. Towarem celnym staje się towar:

- 1) przywożony z zagranicy — z chwilą przekroczenia granicy,
- 2) przeznaczony do wywozu za granicę — z chwilą dostarczenia na miejsce uznane przez organ administracji celnej za miejsce odprawy celnej lub złożenia za zgodą tego organu w magazynie celnym, a wywożony przez podróżnego — z chwilą powstania obowiązku dostarczenia do kontroli celnej.

2. Towar przewożony przez polski obszar celny jest towarem celnym, gdy znajduje się na tym obszarze.

3. Towar przestaje być celnym po dokonaniu odprawy celnej i po dopuszczeniu bez zastrzeżeń do obrotu na polskim obszarze celnym lub po wywiezieniu za granicę.

4. Towar celny stanowi zabezpieczenie ciężających na nim należności celnych bez względu na prawa osób trzecich i z pierwszeństwem przed wszystkimi obciążeniami i przywilejami.

Art. 5. Należnościami celnymi są:

- 1) cła przywozowe i wywozowe,
- 2) celne opłaty manipulacyjne,
- 3) inne opłaty przewidziane w niniejszej ustawie.

Art. 6. 1. Towar celny przywieziony z zagranicy może być czasowo przechowany w składzie celnym bez uiszczenia należności celnych.

2. Na zakładanie składów celnych zezwala Minister Handlu Zagranicznego, określając zasady ich prowadzenia.

3. Nie są składami celnymi magazyny celne, prowadzone w siedzibach urzędów celnych przez przedsiębiorstwa przewozowe, spedycyjne i zarządy portów, a służące do czasowego przechowywania towarów celnych dla potrzeb kontroli celnej.

Art. 7. Minister Handlu Zagranicznego może w drodze rozporządzenia określić przypadki, w których wyносzenie towarów ze składów i magazynów celnych, z miejsc uznanych za miejsce odprawy celnej i ze środków przewozowych oraz wnoszenie towarów do takich składów, magazynów, miejsc i środków przewozowych traktuje się jak przewóz przez granicę państwową.

Rozdział 2.

Zasady obrotu towarowego z zagranicą.

Art. 8. Rada Ministrów może:

- 1) wprowadzać ograniczenia przywozu i wywozu towarów,
- 2) ustanawiać cła na towary przywożone i wywożone, określając zarazem szczegółowe zasady wymiaru i poboru cel,
- 3) upoważnić Ministra Handlu Zagranicznego do udzielania — w trybie i na zasadach przezeń określonych — pozwoleń na przywóz i wywóz towarów, do dokonywania zmian stawek celnych w przypadkach uzasadnionych potrzebami gospodarczymi Państwa, a zwłaszcza w przypadkach zmiany cen towarów oraz do wydawania wytycznych w sprawie stosowania taryf celnych.

Art. 9. Przywóz, wywóz i przewóz towarów, których posiadanie lub obrót jest na mocy odrębnych przepisów albo umów międzynarodowych zabroniony lub poddany ograniczeniom — zwłaszcza ze względu na dobro lub bezpieczeństwo publiczne, zdrowie ludzi, ochronę zwierząt, roślin, dóbr kultury, interes dewizowy — może nastąpić tylko z zachowaniem wymogów tych przepisów lub umów.

Art. 10. 1. Towary przywożone z zagranicy mogą ulec przypadkowi, jeżeli ich posiadanie, przechowywanie albo rozpowszechnianie jest zabronione przez prawo. Przypadkowi mogą ulec również inne towary zawarte w tej samej przesyłce.

2. O przypadku orzeka organ administracji celnej, chyba że inny organ wszczął postępowanie karne.

Art. 11. Towary przywożone przez polski obszar celny są wolne od cła. Przewóz ich może być uzależniony od zabezpieczenia w wysokości należnego cła przywozowego, a jeżeli przywóz wymaga pozwolenia — w wysokości równowartości towaru, gdy równowartość ta jest wyższa niż należne cło lub gdy na towar cła nie ustanowiono.

Art. 12. Minister Handlu Zagranicznego może wprowadzać:

- 1) celne opłaty manipulacyjne od towarów przywożonych i wywożonych,

2) w porozumieniu z Ministrem Finansów — opłaty za czynności organów administracji celnej dokonywane na wniosek strony poza miejscem lub czasem urzędowania, a także za konwojowanie i strzeżenie towarów, choćby w miejscu lub czasie urzędowania — określając zarazem wysokość oraz zasady poboru opłat każdego rodzaju.

Art. 13. W przypadkach i na warunkach określonych umową międzynarodową organy administracji celnej mogą zatrzymać towary przywożone z zagranicy, jeżeli nie zostały one zgłoszone do wywozu organom celnym kraju wywozu i zwrócić te towary za granicę w trybie określonym umową międzynarodową.

Rozdział 3.

Zwolnienia od ograniczeń oraz ulgi celne.

Art. 14. 1. Od ograniczeń przywozu i wywozu wprowadzonych stosownie do art. 8 oraz od należności celnych wolne są:

- 1) przedmioty przeznaczone do użytku zwierzchników państw obcych i ich otoczenia oraz członków oficjalnych delegacji parlamentarnych i rządowych państw obcych podczas pobytu na polskim obszarze celnym,
- 2) pod warunkiem wzajemności:
  - a) przedmioty przeznaczone do użytku służbowego przedstawicielstw dyplomatycznych i urzędów konsularnych państw obcych oraz misji specjalnych w Polsce,
  - b) przedmioty przeznaczone do użytku osobistego wierzelników w Polsce szefów przedstawicielstw dyplomatycznych państw obcych i personelu dyplomatycznego tych przedstawicielstw oraz osób korzystających z przywilejów dyplomatycznych na mocy ustaw, umów lub powszechnie ustalonych zwyczajów międzynarodowych.

2. Minister Handlu Zagranicznego w porozumieniu z Ministrem Spraw Zagranicznych określa w drodze rozporządzenia:

- 1) tryb odprawy celnej przedmiotów określonych w ust. 1,
- 2) zasady oraz tryb stosowania zwolnień i ulg celnych przy zbywaniu w Polsce przedmiotów określonych w ust. 1 pkt 2 osobom, które z takich zwolnień i ulg nie korzystają,
- 3) zwolnienia i ulgi celne dla członków nie korzystającego z przywilejów dyplomatycznych cudzoziemskiego personelu przedstawicielstw dyplomatycznych, urzędów konsularnych oraz misji specjalnych w Polsce.

Art. 15. 1. Od ograniczeń przywozu i wywozu wprowadzonych stosownie do art. 8 oraz od należności celnych wolne są:

- 1) dokumenty i akta,
- 2) przedmioty przeznaczone do osobistego, domowego i zawodowego użytku osób przekraczających granicę państwową oraz rzeczy osób przesiedlających się do kraju lub za granicę.

2. Przywóz i wywóz środków płatniczych i papierów wartościowych oraz ich przewóz przez polski obszar celny może nastąpić tylko z zachowaniem przepisów dewizowych (art. 9), nie podlega natomiast ani należnościami celnymi, ani ograniczeniom wynikającym z niniejszego prawa (art. 8).

3. Minister Handlu Zagranicznego:

- 1) na podstawie wytycznych Rady Ministrów określa inne, oprócz wymienionych w ust. 1, przypadki zwolnień od ograniczeń oraz ulg celnych,
- 2) jest uprawniony do udzielania ulg celnych poszczególnym osobom; uprawnienie to może przekazywać organom administracji celnej.

4. Minister Handlu Zagranicznego określa zasady, normy i tryb stosowania ulg celnych oraz zwolnień od ograniczeń.

CZĘŚĆ II.

Ustrój celny.

Rozdział 4.

Administracja celna.

Art. 16. 1. Organami administracji celnej są:

- 1) Główny Urząd Ceł podległy bezpośrednio Ministrowi Handlu Zagranicznego,
- 2) graniczne i wewnętrzne urzędy celne podległe Głównemu Urzędowi Ceł.

2. Organizację Głównego Urzędu Ceł określa Minister Handlu Zagranicznego, a zatwierdza Prezes Rady Ministrów.

3. Minister Handlu Zagranicznego?

- 1) w porozumieniu z zainteresowanymi ministrami tworzy i znosi urzędy celne,
- 2) określa organizację urzędów celnych.

Art. 17. Zadaniem administracji celnej jest:

- 1) sprawowanie kontroli celnej obrotu towarowego z zagranicą,
- 2) wymiar i pobór należności celnych,
- 3) zwalczanie i ściganie przestępstw w zakresie ustalonym ustawą karną skarbową,
- 4) wykonywanie czynności zleconych odrębnymi przepisami.

Art. 18. Rada Ministrów ustala wzory i zasady przydziału umundurowania funkcjonariuszy administracji celnej.

Art. 19. 1. Rada Ministrów może w drodze rozporządzenia zlecić innym organom administracji państwowej wykonywanie niektórych czynności należących do zakresu działania organów administracji celnej.

2. Organom administracji państwowej przy wykonywaniu zleconych im czynności przysługują w tym zakresie prawa i obowiązki organów administracji celnej.

Art. 20. 1. Organy administracji państwowej oraz jednostki gospodarki uspołecznionej obowiązane są współdziałać z organami administracji celnej i udzielać im pomocy w wykonywaniu ich zadań.

2. Rada Ministrów określa zasady współdziałania organów administracji celnej z innymi organami administracji państwowej oraz zakres świadczeń tych organów i określonych jednostek gospodarki uspołecznionej na rzecz organów administracji celnej.

Rozdział 5.

Kontrola celna.

Art. 21. 1. Kontrola celna obrotu towarowego z zagranicą polega na zabezpieczeniu jego zgodności z przepisami niniejszej ustawy, przepisami wydanymi na jej podstawie i przepisami odrębnymi oraz umowami międzynarodowymi.

2. Sprawując kontrolę celną, organy administracji celnej mają prawo dokonywać potrzebnych w tym zakresie czynności, a zwłaszcza:

- 1) nadzorować odcinki granicy państwowej, w szczególności zaś przejścia graniczne,
- 2) badać dokumenty przedsiębiorstw handlowych i przemysłowych, spedycyjnych i przewozowych oraz zarządów portów, dotyczące przewozu ludzi i towarów przez granicę państwową,
- 3) sprawdzać dochowywanie warunków, pod którymi udzielono zwolnień od ograniczeń albo ulg celnych,
- 4) przeprowadzać rewizję towarów przywożonych z zagranicy i wywożonych lub przeznaczonych do wywozu za granicę, a także rewizję środków służących do ich przewozu oraz pomieszczeń do ich przechowywania,
- 5) otwierać z udziałem organu pocztowego przesyłki listowe w razie podejrzenia, że zawierają one towar podlegający cłu albo ograniczeniu obrotu towarowego z zagranicą,

6) przeprowadzać rewizję osobistą u osób przybywających z zagranicy i udających się za granicę, w celu sprawdzenia, czy osoby te nie przewożą bezprawnie towarów, oraz doprowadzać je do Urzędu Celnego lub miejsca odprawy celnej na czas niezbędny dla kontroli celnej; rewizji osobistej wolno dokonywać tylko za pośrednictwem osoby tej samej płci.

Art. 22. 1. Kto przekracza granicę państwową, obowiązany jest zgłosić się w granicznym miejscu odprawy celnej i zarazem dostarczyć i okazać oraz zgłosić do odprawy celnej wszystkie przewożone z sobą towary, nie wyłączając przedmiotów osobistego użytku, a kto przez granicę państwową towary przewozi, obowiązany jest dostarczyć je do granicznego urzędu celnego i zarazem przedstawić dokumenty dotyczące ich przewozu (powinność celna).

2. Odprawę celną można przeprowadzać w czasie biegu środka przewozowego wewnątrz kraju lub — jeżeli umowa międzynarodowa na to zezwala — na terytorium sąsiedniego państwa. Powinność celna obowiązuje również i w tym przypadku.

Art. 23. 1. Obrót towarowy z zagranicą może odbywać się tylko drogami uznanymi i ogłoszonymi za przejścia graniczne.

2. Obrót na innych drogach wymaga zezwolenia organów administracji celnej, niezależnie od zezwoleń wymaganych odrębnymi przepisami.

Art. 24. 1. Publiczne przedsiębiorstwa przewozowe określają w porozumieniu z Głównym Urzędem Ceł czas i miejsce postoju środków przewozowych w przejściach granicznych oraz czas przekraczania granicy państwowej przez środki przewozowe.

2. Zarządy portów rzecznych, morskich i lotniczych oraz zawiadowcy granicznych stacji kolejowych obowiązani są zawiadamiać graniczne urzędy celne o czasie i miejscu wjazdu środków przewozowych na polski obszar celny oraz o czasie i miejscu ich wyjazdu z tego obszaru.

3. Zmiana miejsca postoju środka przewozowego, który przybył z zagranicy lub udaje się za granicę, oraz jego wyjazd ze stacji, wyjście z portu lub odlot nie może nastąpić bez zezwolenia organu administracji celnej.

Art. 25. 1. Od chwili wejścia na polski obszar celny do zakończenia odprawy celnej przywózowej i od zakończenia odprawy celnej wywózowej do chwili wyjścia z polskiego obszaru celnego wstęp na statek dozwolony jest tylko organom administracji celnej i ochrony granic, a innym osobom — tylko za zezwoleniem organu administracji celnej.

2. Po wejściu statku do portu kapitan statku obowiązany jest zgłosić urzędowi celnemu wszystkie przywiezione towary z wyszczególnieniem towarów przeznaczonych do wylądunku, a przed wyjazdem statku z portu — wszystkie towary załadowane.

3. W portach morskich znoszenie towarów ze statku na ląd i wnoszenie ich z lądu na statek nie może odbywać się bez wiedzy organu administracji celnej.

4. Przedmioty pochodzące z awarii statku, wyrzucone przez morze i wyłowione z morza, powinny być zgłoszone najbliższemu urzędowi celnemu.

Art. 26. 1. Przelot statków powietrznych przylatujących z zagranicy i odlatujących za granicę może odbywać się tylko drogami uznanymi i ogłoszonymi za przejścia graniczne (art. 23) oraz bez lądowania i zmiany ładunku.

2. O przymusowym lądowaniu na polskim obszarze celnym statku powietrznego przelatującego przez ten obszar, przylatującego z zagranicy lub odlatującego za granicę dowódca statku obowiązany jest zawiadomić najbliższy urząd celny lub organ Milicji Obywatelskiej. Wznowienie lotu może nastąpić tylko za zezwoleniem jednego z tych organów,

który może skierować statek odlatujący za granicę na wskazane lotnisko dla ponowienia odprawy celnej.

3. O zrzuceniu na polskim obszarze celnym jakiegokolwiek przedmiotu ze statku powietrznego przelatującego przez ten obszar, przylatującego z zagranicy lub odlatującego za granicę, dowódca statku obowiązany jest zawiadomić drogą radiową zarząd najbliższego portu lotniczego, a ponadto — przy pierwszym lądowaniu — najbliższy urząd celny.

4. Przepis art. 25 stosuje się odpowiednio do statków powietrznych i do pochodzących z nich przedmiotów.

CZĘŚĆ III.

Postępowanie celne.

Rozdział 6.

Przepisy ogólne.

Art. 27. 1. Postępowanie celne prowadzi urząd celny, do którego towar dostarczono, a w razie przekazania towaru (art. 34) — urząd celny, któremu towar przekazano.

2. Odprawa celna może być ostateczna lub warunkowa.

3. W toku odprawy urząd celny ustala rodzaj i ilość przewożonego towaru, sprawdza, czy na przewóz towaru przez granicę państwową istnieje pozwolenie i czy zachowano jego wymogi, oraz ustala wysokość ciężących na towarze należności celnych.

Art. 28. Odprawie ostatecznej podlega towar celny na stałe przywożony na polski obszar celny lub na stałe z niego wywożony.

Art. 29. 1. Odprawie warunkowej podlega towar celny przywożony na polski obszar celny, jeżeli w oznaczonym okresie ma być z powrotem wywieziony, oraz towar celny wywożony z polskiego obszaru celnego, jeżeli w oznaczonym okresie ma być z powrotem przywieziony.

2. Odprawa warunkowa wymaga zezwolenia organu administracji celnej i uprzedniego zabezpieczenia należności celnych, chyba że nastąpiło zwolnienie od zabezpieczenia zgodnie z art. 46 ust. 1 pkt 3. Zezwolenie może określać dodatkowe warunki, od których spełnienia jest ono uzależnione.

3. Odprawa warunkowa staje się ostateczną, jeżeli w oznaczonym okresie towaru nie przywieziono z powrotem na polski obszar celny lub go z powrotem z tego obszaru nie wywieziono, albo jeżeli naruszono dodatkowe warunki, pod którymi na odprawę warunkową zezwolono. Strona obowiązana jest wówczas do uiszczenia:

1) należnego cła, a jeżeli przywóz lub wywóz wymaga pozwolenia, którego strona nie posiada — równowartości towaru, gdy równowartość ta jest wyższa niż należne cło lub gdy na towar cła nie ustanowiono,

2) kary za zwłokę.

Art. 30. Towar przywożony z zagranicy można dopuścić do obrotu na polskim obszarze celnym, a wywożony z tego obszaru — wywieźć za granicę tylko za pozwoleniem na przywóz lub wywóz, jeżeli jest ono wymagane, oraz dopiero po dokonaniu odprawy celnej i po uiszczeniu należności celnych, jeżeli ciąży one na tym towarze.

Rozdział 7.

Zgłoszenie towaru do odprawy celnej; przekazanie towaru celnego.

Art. 31. Towary celne zgłasza się do odprawy na piśmie, chyba że przepisy wykonawcze (art. 46 ust. 1 pkt 4) zezwalają na zgłoszenie ustne. Do zgłoszenia dołącza się pozwolenie na przywóz lub wywóz, jeżeli pozwolenie jest wymagane.

Art. 32. Publiczne przedsiębiorstwa trudniące się przewozem towarów przez granicę państwową oraz przedsiębiorstwa spedycyjne obowiązane są na żądanie organów admini-

stracji celnej dokonywać czynności związanych z odprawą i załatwiać formalności celne.

Art. 33. 1. Towar celny może być zgłoszony do odprawy:

- 1) przez osobę, w której posiadaniu się znajduje, lub przez osobę, która wykaże dokumentami swe prawo rozporządzenia nim (strona),
- 2) z upoważnienia strony — przez przedsiębiorstwo wymienione w art. 32 oraz — z upoważnienia kapitana statku — przez uprawnionego pośrednika okrętowego (przedsiębiorstwo maklerskie),
- 3) w szczególnych przypadkach przewidzianych w przepisach wykonawczych (art. 46 ust. 1 pkt 4) — przez pełnomocnika strony innego niż wskazany w pkt 2.

2. Towar celny, nie zgłoszony w terminie do odprawy przez stronę lub jej pełnomocnika, zgłasza z urzędu przewoźnik, a jeżeli towar złożono w magazynie celnym — zarząd magazynu. Zgłaszający z urzędu nie ma obowiązku dołączenia pozwolenia na przywóz lub wywóz towaru.

Art. 34. 1. Towar celny dostarczony do urzędu celnego można przekazać innemu urzędowi celnemu dla dokonania odprawy celnej albo dla pobrania należności celnych.

2. Kto przewozi przekazany towar celny przywieziony z zagranicy, obowiązany jest dostarczyć go do wskazanego urzędu celnego, a w razie niedostarczenia — uiszczyć należności celne. Przepis art. 29 ust. 3 pkt 1 stosuje się odpowiednio.

Rozdział 8.

Rewizja celna towaru.

Art. 35. 1. Towar zgłoszony do odprawy celnej podlega rewizji celnej.

2. Do uczestnictwa w rewizji towaru celnego wzywa się osobę, która zgłosiła go do odprawy, a gdy to nie jest możliwe, rewizję przeprowadza się w miarę możliwości w obecności przedstawiciela zarządu magazynu celnego, przewoźnika lub spedytora, zależnie od tego, kto z nich nadzoruje towar i ponosi zań odpowiedzialność.

Art. 36. Kto zgłasza towar do odprawy celnej, obowiązany jest przygotować go na koszt nadawcy lub odbiorcy do rewizji, a w szczególności — rozpakować i po dokonaniu rewizji zapakować do dalszego przewozu.

Art. 37. Wolne od rewizji celnej są:

- 1) przedmioty wymienione w art. 14 ust. 1 pkt 1;
- 2) pod warunkiem wzajemności:
  - a) przedmioty przeznaczone do użytku osobistego oraz rzeczy przesiedlenia osób wymienionych w art. 14 ust. 1 pkt 2 lit. b),
  - b) opatrzone pieczęcią przesyłki urzędowe przysyłane do obcych przedstawicielstw dyplomatycznych, urzędów konsularnych i misji specjalnych w Polsce oraz przez nie wysyłane,
- 3) opatrzone pieczęcią przesyłki urzędowe przysyłane między Ministerstwem Spraw Zagranicznych Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej a polskimi przedstawicielstwami dyplomatycznymi, urzędami konsularnymi i misjami specjalnymi za granicą oraz pocztą dyplomatyczną przewożona przez kurierów,
- 4) inne towary — za zezwoleniem Ministra Handlu Zagranicznego.

Rozdział 9.

Wymiar i pobór należności celnych; sprzedaż towarów.

Art. 38. 1. Należności celne wymierza się według stanu towaru w dniu zgłoszenia go do odprawy oraz według stawek w tym dniu obowiązujących.

2. W razie niedostarczenia towaru do kontroli celnej lub usunięcia go spod kontroli należności celne wymierza się według stawek obowiązujących w dniu, w którym towar na-

leżalo dostarczyć lub w którym go usunęto, albo — jeżeli dni tych nie można ustalić — w dniu, w którym niedostarczenie lub usunięcie towaru ujawniono.

Art. 39. 1. O dokonaniu wymiaru należności celnych wywozowych zawiadamia się nadawcę towaru, a przywozowych — adresata lub osobę upoważnioną do odbioru towaru.

2. Osoby wymienione w ust. 1 obowiązane są uiszczyć należności celne w terminie 14 dni od doręczenia zawiadomienia o dokonaniu wymiaru.

Art. 40. 1. Zmiana wymiaru należności celnych poza przypadkami, gdy następuje skutek rozstrzygnięcia wniesionego środka prawnego, może nastąpić — nawet po dopuszczeniu towaru do obrotu na polskim obszarze celnym lub po wywiezieniu go za granicę — w razie udowodnienia:

- 1) omyłki rachunkowej,
- 2) rozbieżności pomiędzy określeniem rodzaju towaru w dokumencie odprawy celnej a zastosowaniem pozycji taryfy celnej,
- 3) zastosowania niewłaściwych stawek celnych wskutek nieprawidłowego zakwalifikowania towaru,
- 4) zastosowania stawek celnych, które w dniu miarodajnym dla ich stosowania nie obowiązywały,
- 5) przyjęcia za podstawę należności celnych ilości towaru niezgodnej z rzeczywistością.

2. O zmianie wymiaru należności celnych wywozowych zawiadamia się nadawcę towaru, przywozowych zaś — osobę, która towar otrzymała, wzywając zarazem do uiszczenia niepobraną należności w terminie 30 dni od doręczenia wezwania lub wypłacając w tymże terminie nadmiernie pobrane należności.

Art. 41. 1. Od należności celnych nie uiszczonych w terminie pobiera się odsetki w wysokości 12% w stosunku rocznym.

2. Należności celne wraz z odsetkami podlegają przymusowemu ściągnięciu w trybie przepisów o egzekucji administracyjnej świadczeń pieniężnych.

Art. 42. 1. Pobrane należności celne zwraca się osobie uprawnionej:

- 1) jeżeli pobrano je bezpodstawnie,
- 2) jeżeli pobrano je od towaru przeznaczonego na wywóz, a towar przed wywiezieniem z polskiego obszaru celnego uległ zniszczeniu, lub gdy osoba, która towar zgłosiła do odprawy celnej, zrezygnowała z jego wywozu,
- 3) jeżeli towar celny zniszczono na zarządzenie lub za zgodą właściwych organów,
- 4) jeżeli po uiszczeniu należności celnych udzielono zniżki celnej,
- 5) w określonych (art. 46 ust. 1 pkt 6) przypadkach powrotnego przywozu na polski obszar celny towaru uprzednio wywiezionego oraz wywozu z tego obszaru towaru uprzednio przywiezionego.

2. Należności celne wymienione w ust. 1 zwraca się na wniosek osoby uprawnionej, a w przypadku określonym w ust. 1 pkt 1 — również z urzędu. Od zwracanych należności nie płaci się odsetek.

Art. 43. Roszczenia o uiszczenie należności celnych oraz o zwrot należności pobranych przedawniają się z upływem 5 lat od dnia wystawienia dokumentu odprawy celnej.

Art. 44. 1. Towary celne nie podjęte w terminie podlegają sprzedaży w zasadzie za pośrednictwem właściwych przedsiębiorstw uspołeczniionych.

2. Z kwoty uzyskanej ze sprzedaży pokrywa się w następującej kolejności:

- 1) koszty sprzedaży,
- 2) koszty przewozu, przeładunku i składowe,
- 3) należności celne,
- 4) inne należności obciążające towary z mocy odrębnych przepisów.

3. Nadwyżkę pozostałą po pokryciu kosztów i należności wymienionych w ust. 2 zwraca się osobie, która wykaze uprawnienie do jej otrzymania. Nadwyżka przechodzi na własność Państwa, jeżeli osoba uprawniona nie odbierze jej w ciągu 2 lat od dnia sprzedaży towarów.

CZĘŚĆ IV.

Przepisy przejściowe i końcowe.

Art. 45. Ustawa niniejsza nie narusza odmiennych postanowień umów międzynarodowych.

Art. 46. 1. Minister Handlu Zagranicznego w porozumieniu z zainteresowanymi ministrami określa w drodze rozporządzenia:

- 1) zasady przechowywania towarów celnych w magazynach celnych (art. 6 ust. 3),
- 2) tryb sprawowania kontroli celnej, jak również szczególne obowiązki nakładane dla zapewnienia sprawności i skuteczności kontroli (art. 21—26), zwłaszcza na przedsiębiorstwa handlowe i przemysłowe, spedycyjne i przewozowe oraz na zarządy portów,
- 3) zasady i tryb udzielania zezwoleń na odprawę warunkową, formę i zakres zabezpieczenia, przypadki, w których można zwolnić od zabezpieczenia, oraz wysokość i sposób obliczania kary za zwłokę (art. 29),
- 4) szczegółowy tryb odprawy celnej, a zwłaszcza terminy zgłaszania towarów do odprawy i odbioru ich po odprawie, przypadki, w których można zezwolić na zgłoszenie ustne, zakres obowiązków przewidzianych w art. 32 oraz przypadki przewidziane w art. 33 ust. 1 pkt 3,
- 5) zasady i warunki przewozu przekazywanych towarów, terminy dostarczenia ich do wskazanego urzędu celnego oraz zasady określania należności celnych, gdy wskutek niedostarczenia towaru nie można jego rodzaju i ilości wiarygodnie ustalić (art. 34),
- 6) zasady i tryb przedłużania terminu uiszczenia należności celnych (art. 39) i umarzania należności nieściągalnych (art. 41), tryb zwrotu należności celnych i przypadki ich zwrotu w razie powrotnego przywozu lub wywozu (art. 42) oraz tryb sprzedaży towarów (art. 44).

2. Ministrowie Handlu Zagranicznego i Obrony Narodowej określają zasady i tryb odprawy celnej okrętów wojennych i wojskowych statków powietrznych oraz ich załóg.

3. Właściwi ministrowie w porozumieniu z Ministrem Handlu Zagranicznego określają sposób przewozu ludzi i towarów przez granicę państwową wszelkimi środkami przewozowymi.

Art. 47. W art. 36 ust. 1 dekretu z dnia 26 października 1950 r. o zobowiązaniach podatkowych (Dz. U. z 1950 r. Nr 49, poz. 452, z 1959 r. Nr 11, poz. 61 i z 1960 r. Nr 51, poz. 300) skreśla się wyrazy „i należności celnych”.

Art. 48. 1. Tracą moc:

- 1) prawo celne z dnia 27 października 1933 r. (Dz. U. z 1933 r. Nr 84, poz. 610, z 1945 r. Nr 12, poz. 64, z 1946 r. Nr 34, poz. 209, z 1952 r. Nr 10, poz. 53 i z 1960 r. Nr 21, poz. 123),
- 2) ustawa z dnia 14 lutego 1952 r. o ustroju i zakresie działania administracji celnej (Dz. U. z 1952 r. Nr 10, poz. 53).

2. Przepisy wydane na podstawie ustaw wymienionych w ust. 1 zachowują moc do czasu zastąpienia ich przepisami wydanymi na podstawie niniejszej ustawy, jeżeli nie są z nią sprzeczne.

Art. 49. Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 marca 1962 r.

Przewodniczący Rady Państwa: A. Zawadzki
Sekretarz Rady Państwa: J. Horodecki